

Znakované systémy angličtiny

Blanka Tichá se ve své bakalářské práci zaměřila na znakované systémy, které byly vytvořeny pro americkou angličtinu. Jedná se o cíleně uměle vytvořené systémy, které vizualizují mluvený jazyk. Podobné systémy nemají v našem prostředí tradici, můžeme je srovnat pouze se znakovanou češtinou, která však nemá jasně daná pravidla a vyvíjela se spíše neřízeně. Přesto jí již někteří čeští autoři věnovali pozornost – jejich názory jsou stručně shrnuty hned v první kapitole práce. Možná by bylo vhodné upozornit také na to, že prvky (většinou některé uměle vytvořené znaky) znakované češtiny můžeme často najít také ve slovnících či učebnicích českého znakového jazyka, jejichž autoři nereflektují rozdíly mezi znakovým jazykem a znakovanou češtinou. V neposlední řadě je znakovaná čeština definována i zákonem, její přesná podoba je však značně variabilní.

Naproti tomu v prostředí Spojených států amerických proběhlo několik více či méně úspěšných pokusů o vytvoření jasně definovaných znakových systémů. Aby je autorka mohla popsat, musela prostudovat řadu materiálů v anglickém jazyce a vypořádat se s jejich překladem, který jistě nebyl jednoduchý. Proto nemůžeme vždy určit, zda jsou některé nejasnosti, někdy až zvláštnosti, dílem samotných autorů, nebo důsledkem nesprávného pochopení původního textu. Jsem si však jistá, že kolegyně Tichá napřela veškeré své úsilí k tomu, aby myšlenky jednotlivých autorů zachytila co možná nejdůvěrněji a co nejlépe uchopila pravidla znakových systémů jimi vytvořených.

Po druhé kapitole, stručně shrnující historii vývoje znakových systémů, ke které by jistě bylo možné využít více dostupných zdrojů, následují kapitoly s popisem struktury jednotlivých systémů: SEE 1, SEE 2, L.O.V.E, SE a PSE. Autorčin text nám dává nahlédnout do mnohdy velmi složitých pravidel užívání těchto systémů, méně z něj lze vyčíst o jejich skutečné vizuální podobě – tu však lze na papíře zachytit asi jen s obtížemi. Některé jsou tak složité, že je otázkou, jak vypadá/vypadalo jejich skutečné využití v praxi. Otázkou pro sebe samou je určité přizpůsobování a zjednodušování anglické gramatiky pro účely těchto systémů.

V osmé kapitole, která porovnává – nepříliš přehledně – jednotlivé systémy mezi sebou postrádám shrnující komentář k přehledové tabulce na s. 58 (a není mi úplně jasné vyjádření „systém reguluje vyjadřování gramatických jevů“). Porovnání vybraných jednotlivých znaků systémů se znaky ASL je jistě zajímavé, ne však účelné. Žádné podstatné obecné závěry z něj nelze vyvodit – alespoň autorka k žádným zřejmě nedospěla, neboť žádnou závěrečnou syntézu nepodává.

Otázkou zůstává, zda by podobný systém byl funkční i v českém prostředí, kde je užíván jazyk, který je na rozdíl od angličtiny, flexivní. Jaké však přineslo výsledky užívání těchto systémů ve vzdělávání? Jsou ještě dnes užívány a jsou plně funkční? Nebo bylo jejich hlavním

úkolem překlenutí přechodu od vzdělávání orálního k vzdělávání plně bilingválnímu? Tyto otázky si autorka ve své práci neklade a tudíž na ně ani nepřináší odpovědi.

Na této bakalářské práci musím ocenit několik věcí: 1. vývoj, kterým autorka během psaní prošla (ačkoliv práce obsahuje ještě některé stylistické neobratnosti a drobné nedostatky, můžeme jí považovat za odborný text splňující veškeré náležitosti); 2. náročnost práce s výhradně zahraničními materiály psanými v angličtině (musím zmínit také úsilí, které musela autorka vynaložit při shromažďování potřebných materiálů); 3. jedná se o první text v češtině věnovaný této problematice.

Závěr: Bakalářská práce Blanky Tiché splňuje požadavky na bakalářské práce kladené a může být dobrým podkladem k obhajobě.

Hodnocení: VELMI DOBŘE

23. 1. 2017

Mgr. Lenka Okrouhlíková, Ph.D.